

Viktória Bosnyák

PERİCADI

ÇAĞDAŞ DÜNYA EDEBİYATI
Roman

Çeviren: İsmail Doğan

Resimleyen: Gözde Bitir

4. basım

CAN
ÇOCUK

Viktória Bosnyák

PERİCADI

Çeviren: İsmail Doğan ■ Resimleyen: Gözde Bitir S.

Yayın Koordinatörü: İpek Şoran
Düzeltili: Leyla Nebioğlu
Kapak ve İç Tasarım: Gözde Bitir
Tasarım Uygulama: Yasemin Çatal

1. Basım: 2011

4. Basım: 1000 adet, Ocak 2016

ISBN 978-975-07-1296-8

Tündérboszorkány, Viktória Bosnyák

© Viktória Bosnyák

© Can Sanat Yayınları A.Ş., 2011

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak
kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni
olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.
Yayıncı Sertifika No: 31730

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33
cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Kapak Baskı: Azra Matbaası; Sertifika No: 27857
Adres: Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok Kat: 3
No: 3/2 Topkapı, Zeytinburnu, İstanbul
İç Baskı ve Cilt: Ayhan Matbaası; Sertifika No: 22749
Adres: Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sk.
Güven İş Merkezi No: 6 Kat: 3 Bağcılar, İstanbul

CAN
ÇOCUK

Bu kitabın sahibi:

Cesur Tomi - Cinköpekler 1
yazarın yayınevimizden çıkan
diğer kitabıdır.

Viktória Bosnyák

1966'da Budapeşte'de doğdu. Macaristan ve Birleşik Amerika'da İngilizce ile Almanca eğitimi aldı. Viktória sihre inanıyor. Başka ülkelere seyahat etmeyi, tiyatroya ve müzeye gitmeyi, film izlemeyi, çikolata yemeyi ve çocuk kitapları okumayı çok seviyor; çünkü bunların hepsinin içinde sihir olduğunu düşünüyor. Sihirli rengi ise mavi. *Pericadı* ile büyük bir başarı yakalayan Viktória Bosnyák, bu kitaptan sonra yazmayı bırakmadı. Çocuk kitapları yazmanın yanı sıra Macarcaya çeviriler yapıyor. Viktória, Budapeşte'de eşi ve bu kitabı ithaf ettiği ikizleri Sári ve Dóri ile sihirli bir çatı katında yaşıyor.

Önsöz

Bu önsöz yazarın okura ilk seslendiği yerdir ve genelde okunmaz, atlanır.

Ama lütfen sen bunu yapma! (Ancak çok mecbur-san!)

Merhaba Andi! Merhaba Bandi! Merhaba Fanni!
Merhaba...

Haklısın. Bu böyle olmayacak. Oysa sana öyle çok merhaba demek isterdim ki ama insan deli olduğu sanılmasın diye tanımadığı insanlarla hemen konuşmaya başlayamıyor işte. Neyse şimdilik kitabın sonunda değiliz, başındayız ve bu birkaç sözden sonra şu konuda artık anlaşabiliriz: OKUR sensin! Haklı mıyım? Bak gördün mü işte!

Peki, sence ben kimim? İyi tahmin ettin! Yazarım. İsmimi senin bilmen garip değil –kapakta görmüş

olmalısın– ama ben seninkini bilmiyorum. Oysa merak ediyorum. Satırlarımı belki de bir büyükanne, bir büyükbaba veya bir büyük büyük teyze okuyordur, senli benli konuşmak o zaman gerçekten de kabalık olur. (Lütfen, lütfen beni affedin!)

Her neyse kim olursan ol; oğlan, kız, küçük sevinçle selamlıyorum seni. Çünkü neler olduğunu bilmen önemli. Ben zaten biliyorum. Bu benim için ayrı bir şans hem pratik olduğunu da söyleyebiliriz. Çünkü ancak bu şekilde neler olduğunu anlatabilirim sana. (Aksi halde bir şeyler uydurmam gerekirdi fakat bu pek de gerçeğe uymazdı değil mi?)

Eğer hikâyeye başlamayıp lafı daha da uzatacak olursam sıkıcı olduğunu söyleyerek kitabı hemen bir kenara atarsın. Bu yüzden izin ver de sana son bir soru sorayım! Okula gittiğine göre okulunuzda kütüphaneci bir teyze var değil mi? Hemen anlamıştım zaten! Beni niye mi ilgilendiriyor? Öğrenmek istiyorsan kitaba başla, o zaman nedenini kesin anlayacaksın. (Ben biliyorum zaten. Ben yazdım çünkü kitabı.)

Birinci Bölüm

*Burada hikâye başlıyor (Şimdi şaşırdın değil mi?)
eğer bu bölümü iyi yazabilirsem belki ikinci bölümü de
okursun.*

“Kedi tırmalasin! Eşekarısı ısırısın! Fareler cirit
atsın! Çürük tahtaya bassın!” diye homurdanıyordu
kendi kendine. Bunları söyleyen ünlü bir halkbilimci
değildi; soluk benizli, sıska, on yaşında bir oğlandı.
Seve seve tanıtırım Sana, zaten hikâyemizin başkah-

ramanı o. Adı László Jóhegyi. Eylülün biri, pazartesi ve kahramanımız okula doğru yola koyulmuş. Şimdi anladın değil mi, niye kendi kendine homurdandığını? Bilirsin işte, öfkeli şimdi.

Neden böyle garip konuşuyor? Neden doğrudan "Allah kahretsin şu aptal okulu!" demiyor diye soruyorsun Sen de değil mi? İşte şimdi işin özünü anladın. Laci (Arkadaşları László'ya kısaca Laci diyorlar.) her ne kadar sıradan bir oğlan gibi görünse de diğerleri gibi değil. (Örneğin Senin sınıfındaki kavgacı Dani veya şu oğlan suratlı Eszter gibi değil.)

Laci, sürekli kitap okur. Top oynamayı sevmez, çocuklarla oynamaz, televizyon izlemez, bilgisayar oyunları oynamayı sevmez. Birinci sınıfa başladığında akıcı şekilde okuyabiliyordu zaten. Marika Öğretmen sınıfında böyle akıllı bir çocuk olduğu için seviyordu. Laci'den hiçbir anlamlı cevap almayı başaramadığında şaşkınlığı daha da büyük olmuştu. Aslında Laci için matematik, hayat bilgisi veya müzik dersi olması fark etmiyor, onun akli fikri hep yarım bıraktığı kitapta oluyor. Bu yüzden Senin gibi basit ve anlaşılabilir konuşamıyor.

On haftalık tatilden sonra oğlanın suratının neden hâlâ solgun olduğunu Sana açıklamam gerekmez herhalde. Yoksa bu yıl yazın güneş parıldamamış mıydı? Tabii ki parıldamıştı fakat Laci Jóhegyi'nin soluk suratına değil. Büyükanne perdeleri çekilmiş ço-

cuk odasında ah vah ettiğinde, “Canım, ciğerim, tatlım birazcık güneşe çıksan!” dediğinde bu yaramaz ne yapardı? Hınzırca bir gülümsemeye bu gibi durumlarda kullanmak için hazır tuttuğu şair János Arany’ın kitabını yatağın altından çıkarır ve alnındaki hayali ter damlalarını silerek okumaya başlardı:

*Yanıyor sıcaktan çorak topraklarda sürgünler,
Yayılıyor üstünde bitap çekirge sürüleri...*

“Yeter mi büyükanne? Devam edeyim mi? Fakat belki de o zaman kendimi güneş yağıyla yağlamam gerekecek.”

Büyükanne Jóhegyi, okul tatilinden beri birçok kez olduğu gibi yine eliyle boş ver gitsin işareti yaptı ve iç çekerek mutfağa gitti. Fakat büyükannelerin yaptığı gibi romatizma yüzünden oflamamıştı. Vali Teyze yani büyükanne Jóhegyi daha yeni emekli olmuştu ve yaşına göre durumu çok iyiydi; büyükbaya ile dans etmeye bile giderdi. İç çekmesinin sebebi daha ziyade çok sevdiği torununun yemek zamanında bile kitaplarını elinden bırakmaması ve okurken sadece dilimlenmiş ekmekle hazırlanan üçgen şeklindeki sandviçleri yemek istemesiydi. Buna sandviçi keşfeden ve üç yüzyıl önce yaşamış olan Lord Sandwich hakkında bir şeyler okuduktan sonra başlamıştı.

“Ah ne kadar da zayıfsın yavrucuğum!” diyerek dert yandı Vali Teyze, büyükbabaya. Tüm yaz boyunca salamlı sandviçten, jambonlu sandviçten, sucuklu sandviçten başka bir şey yemedi.

“Ekmeğin arasına neden doğru düzgün bir yemek koymuyorsun?” tavsiyesinde bulundu oldukça pratik bir adam olan büyükbaba, “Yerinde olsam çorba koymayı denemezdim,” diye de ekledi.

O günden itibaren –tam olarak ertesi günden, yani Temmuzun 14’ünden itibaren– Laci öğle yemeğinde şu türden şeyler yedi: Patates pürelı, köfteli sandviç; pilavlı etli sandviç; krepli sandviç. Tüm bir yaz menüsünü sıralamayacağım, sanırım artık beni anlamışsındır.

“Aman nasıl da mutluyum!” diye heyecanla konuşuyordu büyükanne bu sabah, Laci açılış töreni için hazırlanan pantolonu giydiğinde; pantolon belinden düşmemiştir çünkü.

“Bak gördün mü?” dedi Vili Amca’ya, büyükbabaya. “Nihayet birazcık şişmanlatabildim!”

Bir defasında Vili Amca’nın pratik tavsiyesine rağmen işkembe çorbasını denediğini anlatmayı “unuttu” tabii. Terbiyesi biraz koyu olursa bir sorun olmaz diye düşünmüştü. Öyle de oldu. Okurken o alıştığı salamlı, jambonlu veya sucuklu sandviçlerden yemediğini fark ettiği tek öğle yemeği bu olmuştu. Tabii o zaman bile çocuğa şüpheli gelen öğle yemeği-

nin tadı değildi, onu kızdıran asıl Şey bir parça iŐ-kembenin kitabına damlaması olmuştu.

“Hay aksi!” diyerek okula doğru yola koyuldu Laci.

Söyle bakalım, senin de böyle okula doğru yola koyulduğun oldu değil mi? Eğer olduysa keyfinin nasıl olduğunu kendi kendine kafanda bir canlandır bakalım. Ne güllü ne lalelerle bezeli, daha ziyade kak-tüslü değil mi? İşte Laci böyle gezine gezine, salına salına yürüyordu günlük güneŐlik bu sabah vaktinde. Aęustos Pastanesi’nin önüne ulaŐtıęında, dükkânın tabelasına yüzünü ekŐiterek baktı, üzerinde Őöyle yazıyordu: Aęustos pastası yıl boyu çok hastası!!!

“Aęustos ha!” diye mırıldandı Laci olmayan bıyıklarının altından. “Aęustos mu kaldı be! Eylöl ayında-yız! Günaydın!” diyerek selam verdi saygıyla tam da pastanenin penceresinden dıŐarı bakan Augusttin Ustaya. Pasta ustası baŐını salladı ve çikolata krema-sının, hamurun üzerine düŐmesin diye özenle rafa bağladığı küçük radyosunun sesini açtı.

“Günün moda Őarkısı bu herhalde değil mi kar-deŐ?” diye göz kırptı Bay Augusttin. “Amm da ağır okul antası... Güzel bir Őarkı.”

Laci baŐını salladı ve ayaklarını sürüyerek yürü-meye devam etti.

“Ne kadar da aptal, saçma sapan sözleri var!” diye mırıldandı kendi kendine. Öęrencinin en büyük

derdi çantanın ağırlığıymış sanki. Ters yöne gidebilmek için ben seve seve bunun üç katını, hayır, dört veya beş katını bile taşırdım.

Oğlan aklından bunları geçirirken Békés Sokağı İlkokulu'nun önüne ulaşmıştı bile. Etrafına bakındı, yaya geçidinden geçmek için değil, zaten tam da yolun doğru tarafında bulunuyordu, etrafı kolaçan etmek için. Olur ya belki de bir şekilde bugünü atlatabilirdi. Tam o sırada burnunun dibinde bir araba durdu ve içerisinden iki neşeli kız çıktı. "Merhaba Laci!" diye çığlık attılar. İki olsalar da hiçbir zaman aynı anda konuşmuyorlar; neden insanlar ikizler hakkında böyle tuhaf şeyler düşünür ki? Sadece arkadaşları Laci'yi aynı anda gördükleri için aynı anda selam verdiler.

Laci onlara cevap vermeden önce bu iki kızın kim olduğunu çabucak anlatayım; sonra zaten buna vakitim olmayacak çünkü birazdan üçü de okula girecek.

Evet, bu kızların adları Dóri ve Sári Lengyel. On yaşındalar. Laci'nin sınıftaki biricik, daha doğrusu ikicik arkadaşları. Fakat ikizler deyince, Senin kafanda tamamen birbirinin aynı iki insan canlanıyor değil mi? İki bilye gibi. Fakat onlar böyle değil. Sári ve Dóri ayrı yumurta ikizi yani birbirlerinin aynı değil. Aslında her ikisi de sevimli, akıllı, mavi gözlü ama işte tüm benzerlikleri de sadece bundan ibaret. Dóri sarışın, gevezelik etmeye bayılır fakat itiraf edelim, biraz-

cık alıngandır. Sári'nin saçları kahverengi, kıvırcık (Her dakika boşuna düzleştirmeye çalışıyor.), enerji dolu ve akli sürekli olarak yeni bir icat peşindedir. Araları iyi olduğunda aynı şeyleri giyerler. Çok kavgalı olduklarında ise kıyafetleri baştan aşağı farklıdır, o gün saçlarını bile farklı şekillerde tararlar. Bugün her ikisi de beyaz bluz ve mavi etek giymiş, okul zamanı mecburi olduğu için şüphesiz. Tabii bugün keyiflerinin nasıl olacağını giydiklerinden çıkaramayız. Laci'nin de bildiği gibi saçlarını aynı şekilde atkuyruğu yapmaları ve birbirinin aynı açık mavi toka takmaları umut verici bir işaret. (Tamam, şimdi Laci'nin cevabı gelebilir.)

“Selamlar, sevgili kızlar!” diye cevap verdi Laci ve keyfi biraz olsun yerine geldi. “İzin verir misiniz?” diye sordu gerçek bir beyefendi tavrıyla ve okulun kapısını kızlar için ardına kadar açtı.

Bu kulağa iyi geliyor değil mi? Oysa sadece yarısı doğru. Üstelik ilk yarısı. Çünkü zayıf, cılız küçük şövalye bütün iyi niyetine rağmen şahane, demir kakmalarla süslü, ağır, oymalarla bezeli kapıyı tek başına açamadı.

“Yine de teşekkür ederim!” dedi Dóri gülümseyerek (Hayır, başkalarının bu durumda yapacağı gibi alaycı bir gülümsemeyle değil.) ve giriş kapısını Sári'yle ikisi açtılar. Tabii onlar için kolay. Laci'den daha uzunlar ve tüm yaz boyu spor yaptılar.

İçeride büyük bir itiş kakış vardı. Daha büyük bir çocuk tepelemesin diye kızlar Laci'yi aralarına aldılar. Arkadaşları aralarında şükran duygularıyla salına salına yürüyordu. Beraber olduklarında daima böyle yürüyorlardı. Sáriler daha kuvvetli oğlanların küçük cızlara zevkle çelme takacağını biliyorlardı. Dünyanın bütün hazinelerini verseler bunu Laci'ye söylemezlerdi.

“Bilirsin işte, simetriyi çok seviyoruz,” diye açıklıyorlardı bu durumu, birisi neden her zaman üçlü halinde yürüdüklerini sorduğunda.

“Saygılar!” diyerek bir an durdu Laci ilk katın merdiven sahanlığında. Kime selam verdiğini bilmek ister misin? Tabii ki Dezsó Zrumecky'ye.

İkinci Bölüm

Bu bölümde okul hakkında bazı şeyler ortaya çıkıyor ve sevgili okur (yani Sen) şimdilik okumaya devam ediyorsun. (Hmm, ilk bölümü sıkılmadan okudun mu bakalım?)

Umarım Dezsó Zrumecky hayal gücünü kamçılamıştır!

Evet, bu uygun bir ifade oldu ama kamçılanmaktan korkuyorsan bunu bilemem; sonra hayal gücümü kamçılayan bu adam da kim diye sorma bana!

Tamam, tamam, şimdi Bay Zrumeckzy'nin kim olduğunu anlatacağım. Tam olarak 99 yıl önce okulun planını çizen oydu. Bu ismi öylesine icat ettiğimi düşünüyorsun değil mi? Şimdi sakince ansiklopediyi eline al ve bu ismi bul, hiç darılmayacağım. Doğrusu, icat edebilirdim de çünkü içi ve dışı böylesine tuhaf bir okulun mimarı János Szabó, Tóth István veya Lajos Kiss gibi sıradan isimlere sahip birisi olamazdı. Alen-girli ismine bakılırsa genç Eduárd Kreischer olabilirdi belki ama o bir ayakkabıcı, okul planı çizmese daha iyi olur. Zaten herkes kendi işini yapmalıdır der insanlar.

"Lütfen! Teessüf ederim!" büyük dedem, yaşlı Eduárd Kreischer de ayakkabıcıydı. Bu bizde bir aile geleneğidir. Zrumeckzy Bey'in yazdığı mektubu bugün bile saklıyorum; onun ricası üzerine büyük dedem kendisine su geçirmez bir yürüyüş ayakkabısı hazırlamış; okulun inşaatını kontrol etmeye sadece bu ayakkabıyla gidirmiş.

"Okul inşa etmek aklımın ucundan bile geçmez, rica ederim!" diye açıklamalarda bulunmuştu Bay Kreischer semt gazetesine. Bununla beraber, oğulları en küçük Eduárd'ın geçen sene Teknik Üniversite'nin Mimarlık Fakültesi'ne başvurmasının ailede belirli bir korku yarattığı da doğrudur; Fakülte'ye kabul edildi fakat artık bu utancı düşünmüyorlar.

Tamam, tamam haklısın. Böyle yaşlı bir mimar koridorda duramaz. En azından bir sandalyeye ihti-

yacı var. Kabul ediyorum, orada duran sadece büstü, üç iyi arkadaş da önünden ne zaman geçseler onu saygıyla selamlarlar. Kibarca gülümseyen, yalnız, zavallı yaşlı bir adam işte.

“Günaydın!” diyerek heykelin önünde zıpladı ikizler, sonra da yukarıya koşmaya başladılar, üçüncü kattaki sınıflarına.

Uyardığın için teşekkür ederim. Sahi, Sana bu binanın neden bu kadar özel olduğunu daha açıklamadım. Budapeşte Hayvanat Bahçesi’ne gitmiş miydin? Tahmin ediyordum zaten. Hayır, Békés Sokağı İlkokulu’nda hayvanlar gezinmiyor.

(Doğal olarak burada da kendini beğenmiş maymunlar, çığlık atan çakallar ve cevap verilirken susan kızarmış balıklar da var; ayrıca sırası domuz ahır gibi olanlar bile var fakat tüm bunlar zoolojik anlamda değil tabii ki.)

Gözlerini yummanı ve Budapeşte Hayvanat Bahçesi sakinlerinin ne kadar güzel, kuleli, oyma kapılı, masalsı binalarda yaşadığını kafanda canlandırmanı istiyorum. Hatırlıyor musun? Ne kadar iyi! Şimdi bu hayvan yuvalarına benzeyen üç katlı, gizli yerleri olan, harika okulu canlandır bir de kafanda; artık Békés İlkokulu’nun nasıl bir yer olduğunu açıklamama gerek kalmadı herhalde.

Şimdi gözlerini açabilirsin. Peki ama eğer gözlerin şimdiye kadar kapalı idiyse şu önceki üç cümleyi

nasıl okudun? Her neyse, fark etmez. Önemli olan yapabilmen.

Biz burada hayallere dalmışken Laci, Sári ve Dóri sınıflarına ulaşmışlardı bile. İçeriden o tanıdık uğultu duyulabiliyordu ve ikizler buna çok seviniyordu çünkü okula gitmeye bayılıyorlardı (Boşuna mükemmel öğrenciler değillerdi.); ayrıca herkesle iyi geçiniyorlardı. Laci'nin durumuysa biraz farklıydı.

“Lütfen, ne olur çantamı sınıfa götürün! Taşınabilir bir kitap getirmeyi unuttum. Acele kütüphaneye kadar çıkacağım.”

Şimdi sanıyorsun ki bu “taşınabilir kitap” aslında heyecanlı olmayan ama tahammül edilebilir bir okuma kitabıdır. Yanılıyorsun. Ama korkma, sana yardım edeceğim! Cep kitabı nedir biliyorsun değil mi? Yani tabii ki ceplerden bahseden kitap değil, cebe girebilecek kitap. Peki ama sen hiç, bir çocuğun cebine girebilecek kitap gördün mü? Ben de pek görmedim. Taşınabilir kitap Laci'nin ince belinden daha ince olan yumuşak kaplı bir kitap; böylece onu arkadan tişörtünün altından pantolonuna sokabiliyor ve kemerini sıkarak güven içerisinde yürüyebiliyor. Bu, örneğin öğretim yılının açılışında olduğu gibi yanında okuyacak bir şeyler bulundurması yasak olduğunda işe yarıyor.

Laci, çatı katındaki okul kütüphanesine doğru fırtına gibi koştu, iki kız ise sınıfa girdiler.

“Kütüphane Eylülün 2'sinde ilk tenefüste açılı-

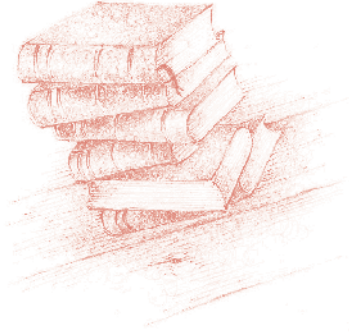

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

 CAN
ÇOCUK

Viktória Bosnyák

PERİCADI

Peri mi yoksa cadı mı?

Budapeşte'deki ilkokul kütüphanelerinden birinin sorumlusu, çocukların Aranka Mort diye çağırdıkları yaşlı ve huysuz bir teyzedir. Yemek yerken bile okumaya devam eden Laci dışında hiç kimse okulun en üst katındaki kitaplığa gidip kitap almaz. Laci'nin okuduğu metinlerin üzerinde ancak sihirle açıklanabilecek bir etkisi olur. Aranka Mort'un değişmek için çocukların yardımına ihtiyacı vardır.